

List do Prof. dr hab. Małgorzaty Omilanowskiej - Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Nikt, kto z uwagą śledzi polską debatę publiczną, nie ma wątpliwości, że „Teologia Polityczna” zajmuje w niej ważne miejsce

Szanowna Pani Minister,

W zeszłym tygodniu Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ogłosiło wyniki konkursu na dofinansowanie dla czasopism oraz książek w ramach programu „Promocja literatury i czytelnictwa”. Teologia Polityczna została w nim potraktowana niezwykle surowo. Spośród pięciu wniosków, które złożyła – jeden na dotację dla rocznika oraz cztery na dofinansowanie książek – wszystkie zostały odrzucone i zaledwie w trzech przypadkach przysługuje prawo do odwołania.

Rocznik „Teologia Polityczna” to niewątpliwie najważniejsza inicjatywa środowiska skupionego wokół prof. Marka A. Cichockiego, dr Dariusza Gawina i dr Dariusza Karłowicza, która zapewniła mu rozpoznawalność i ugruntowaną pozycję na polskim rynku wydawniczym. Niestety drugi raz z rzędu nie przyznano dotacji ministerialnej na to czasopismo, co stawia pod znakiem zapytania jego istnienie, gdyż w tej sytuacji trudno będzie mu pozostać rocznikiem. Podtrzymanie tej decyzji poprzez odrzucenie złożonego odwołania oznaczałoby w praktyce, że na pewien czas zniknie czasopismo, które od początku XXI wieku było jednym z najważniejszych w polskiej kulturze. Kolejne numery rocznika były bowiem wydarzeniami, które twórczo rozwijały i stymulowały dyskusje o sprawach najważniejszych dla niej. Niektóre z numerów wpływały wręcz na powstawanie nowych środowisk i radykalny wzrost zainteresowania tematami podstawowymi dla polskiej polityki i kultury. Doskonałym przykładem tak szerokiego oddziaływania czasopisma są numery poświęcone podmiotowości i roli Niemiec w Europie. Krytycznie, starając się poszukiwać wspólnego języka z różnymi uczestnikami debaty publicznej, „Teologia Polityczna” podejmowała problem relacji między sprawiedliwością, miłosierdziem i zdradą, porządkiem boskim i ludzkim, sytuacji Polski i polskiego Kościoła w rok po śmierci Jana Pawła II, mesjanizmu jako pewnej formy teologii politycznej, podmiotowości, śmierci jako ostatecznego horyzontu ludzkiego działania, a także roli Niemiec i niemieckiej spuścizny w dzisiejszej Europie i europejskiej kulturze duchowej. Nikt, kto z uwagą śledzi polską debatę publiczną, nie ma wątpliwości, że „Teologia Polityczna” zajmuje w niej ważne miejsce. Wysoka jakość merytoryczna czasopisma nigdy nie była podawana w wątpliwość, również przez jego krytyków. Niektóre z tematów podejmowanych w roczniku, jak choćby problem podmiotowości, zakorzenienia polskiej kultury w duchowej spuściznie

Południa czy – związanego z tym – współczesnego wykorzystania spuścizny starożytnych Greków nie mają w polskiej debacie innych gospodarzy.

Również poziom merytoryczny książek, które Teologia Polityczna chciała wydać, trudno jest zakwestionować. Należy także docenić, że Teologia Polityczna podejmuje się niezwykle trudnego – przy obecnych uwarunkowaniach rynku wydawniczego – zadania udostępniania czytelnikom ambitnych dzieł europejskiej humanistyki. Wymiernie świadczą o tym pozycje, które udało jej się wprowadzić do polskiego obiegu kulturalnego, jak chociażby autorstwa Erica Voegelina, Tomasza Merty, Rémiego Brague'a, Alaina Besançon, Christiana Meiera, Jacoba Taubesa, Carla Schmitta, Magdaleny Gawin, Agnieszki Kołakowskiej czy ks. Eugeniusza Dąbrowskiego. W tym roku wśród złożonych przez Teologię Polityczną wniosków znalazły się dwie publikacje o niezwykle znaczeniu dla współczesnej europejskiej kultury duchowej: czwarty tom monumentalnej serii „Order and History” Erica Voegelina, zatytułowany „The Ecumenic Age”, oraz „Griechische Religion der archaischen und klassischen Epoche” Waltera Burkerta, czyli najważniejsza współczesna synteza dotycząca religii starożytnej Grecji. Warto podkreślić, że w serii „Biblioteka Teologii Politycznej” wydano dotychczas trzy pierwsze tomy „Order and History”, co oznacza, że odrzucenie wniosku na publikację i promocję „The Ecumenic Age” wiąże się w praktyce z przerwaniem prac nad wydaniem całego dzieła. Z kolei wydanie polskiego tłumaczenia klasycznej już pozycji Burkerta ma kluczowe znaczenie dla polskiej kultury, dla której trwałe odniesienie do dziedzictwa antyku ma charakter formacyjny. W tegorocznej edycji konkursu odrzucono również tłumaczenie książki „Le malheur du siècle” Alaina Besançon, wybitnego eseistę cieszącego się światowym uznaniem, znawcy rosyjskiej kultury politycznej oraz badacza postaw kulturowych właściwych dla reżimów totalitarnych,

który został w listopadzie 2014 r. uhonorowany przez Uniwersytet Warszawski tytułem doktora honoris causa. Podobny los spotkał zbiór esejów Jakuba Lubelskiego, który ma ukazać się jako drugi tom z serii „Czwarta Fala”. Celem tej serii jest wydawanie debiutów eseistycznych młodych polskich autorów. Pierwsza pozycja z tej serii, książka Marty Kwaśnickiej „Krew z mlekiem”, spotkała się z bardzo pozytywnymi recenzjami i cieszy się nieustającą popularnością wśród czytelników. Jednak z całą pewnością bez Teologii Politycznej wydanie tej książki byłoby znacznie trudniejsze. Skalę trudności, z którymi musi zmierzyć się wydawca chcący opublikować ambitny debiut eseistyczny młodego polskiego autora, potwierdza niestety podjęta przez Ministerstwo decyzja w sprawie książki Jakuba Lubelskiego..

Warto również podkreślić, że w tworzeniu Teologii Politycznej dużą rolę odgrywają ludzie młodzi. Dotyczy to zarówno wielu spośród autorów książek i artykułów do rocznika, jak i redaktorów prowadzących, językowych, naukowych, tłumaczy oraz wolontariuszy zaangażowanych w realizację przedsięwzięć. To jedno ze środowisk szczególnie otwartych na osoby, które zaczynają swoją pracę w kulturze. Nieprzyznanie dofinansowań na wnioski złożone przez Teologię Polityczną w praktyce uderzy także w tę grupę – ludzi młodych, którzy dzięki temu wydawnictwu mogą aktywnie uczestniczyć w tworzeniu kultury.

Wobec powyższego proszę Panią Minister o ponowne rozważenie swoich decyzji w sprawie wniosków, złożonych przez Teologię Polityczną i wsparcie ważnych dla polskiej kultury inicjatyw tego środowiska.

Łączymy wyrazy szacunku,

Jeżeli chcesz dołączyć się do sygnatariuszy tego listu napisz swoje Imię i Nazwisko do nas na adres: redakcja@teologiapolityczna.pl z tytułem List poparcia

Agnieszka Kołakowska

Antoni Libera

Bronisław Wildstein

Andrzej Dobosz

Krzysztof Koehler

Jan Ołdakowski

Tomasz Burek

Maria Dzielska

Jan Polkowski
Tomczyk

Wojciech

A ponadto:

Jaromir Jedliński

Agnieszka Wincewicz-Price

Paweł Pijas

Anna Zeyller-Zborowska

Mariusz Antosiewicz

Łukasz Michalski

Przemysław Piętak
Tomasz F. Krawczyk
Michał Szczurowski
br. Rafał Wawrzyńczyk OP
Zbigniew Kądzioła
Wojciech Sadren
ks. Stefan Bernat
Anna Krajkowska
Piotr Paszkowski
Konrad Szczebiot
Paweł Sobolewski
Gabriel Kayzer
Jolanta Prochowicz
Krzysztof Mroczko
Tomasz Morawski
Renata Langa
Michał T. Strachowski
Anna Mieszczanek
Dariusz Deka
Krzysztof Socha
Paweł Tomczyk
Magdalena Figurska
Joanna Jasińska
Maciej Hajdul
Marek Magierowski
Aleksander Temkin
Mirosława Błaszczak-Wacławik
Grzegorz Wacławik
Wawrzyniec Rymkiewicz
Marcin Fijołek
Żaneta Dudek
Rafał Fit

Waldemar Kral
Bogumiła Michalska
Michał Homenda
Aneta Gmitrzak
Przemysław Żurawski vel Grajewski
Michał Piątek
Michał Rulski
Grzegorz Lizurej
Radosław Wysocki
Maciek Gajek
Anna Z. Stępniaak
Tomasz Kowalski
Łukasz Warzecha
Elżbieta Borowska
o. Mateusz Przanowski OP
Hanna Krupińska
Tomasz Herbich
ks. Henryk Paprocki
Kamil Goral
Hanna Zaborska-Shen
Juliusz Gałkowski
Paweł Mościcki
Jonathan Price
Joanna K. Reda
Jerzy Kopański
Iwona Kurz
Wojciech Engelking
Andrzej Horubała
Marian Płachecki
Łukasz Jaźnicki
Jarosław Zoppa
Marcin Sanak

Marek Kaplita
Helena A. Jędrzejczak
Błażej Gębura
Tomasz Kurzydło
Anna Zalewska
Sławomir Lippki
Maria Klamut
Marcin B. Pogorzelski
Witold Nieduszyński
Lucyna Wajler-Śliwak
Anna A. Dryblak
Przemysław Humięcki
Michał Zator
Rafał Mišta
Antoni Bańkowski
Magdalena Horodeńska-Ostaszewska
Paweł Bonkowski
Kinga Wudarska
Marek Rodzik
Michał Niemkiewicz
Marta Mieszczanek
Mariusz Sulkowski
Paweł Gęsich
Jarosław Cymerman
Anna Sobocińska